Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 254. **Joi în 16 (28) Novembre.**

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci). — **Numeri singuratici 5 cr.** — **Tacsa de inserţiuni:** 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. — Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: **Adrian P. Deseanu.**

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate, strada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse), Nr. 41.
Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

Tinerimea noastră.

Timişoara, 28 Novembre n.

(*t.*) Pentru nrul de eri al ḑiariului nostru datu-ni-s'a ocasiunea de a publicá sub rubrica »Din societăţi« o învitare, cum nici un ḑiariu de ale noastre n'a mai publicat de un lung, foarte lung şir de ani. Tinerimea universitară română, recte societatea de lectură »P e t r u M a i o r« a studenţilor români de la universitatea din Budapesta învită publicul român de prin toate părţile patriei la *serata sa literară-musicală!* — Un lucru atât de simplu şi obicinuit, şi totuşi atât de îmbucurătoriu, când aceasta învitare emanează de la tinerimea română de la universitatea din capitala şovinismului, — de la t i n e r i m e a n o a s t r ă.

Erá o vreme când balurile arangiate de tinerimea română universitară din Budapesta erau primele în analele carnevalului, şi nu fără părechiă erau nici celea despre cari chiar şi presa străină scriá cele mai măgulitoare rapoarte. Dar' e de mult de atunci! Tinerimea de pe acel timp aḑi e încărunţită, parte în lupta pentru esistinţă, parte în lupta naţional-politică, — ear' de la aceasta tinerime până la cea din timpul nostru s'au strecurat mulţi ani, fără ca astfeliu de evenimente îmbucurătoare în vieaţa tinerimei noastre sĕ se fi putut înregistrá. Causele acestei dormitări sunt multe de toate; prin eschiderea măestrită a deputaţilor nostri din representanţa ţerei tinerimea şi-a perdut în considerabil grad basa, şi-a perdut spriginul material şi moral pentru astfeliu de manifestaţiuni, ear' colonia română câtă a mai rĕmas în Budapesta, reţinută de oficiu si alte ocupaţiuni ale ei, — în urma tot mai mult impetuoasei manifestări a intoleranţei şovinistice se păreá oare-cum intimidată, se păreá ca şi cum n'ar mai fi cutezând sĕ deie tinerimei spriginul necesar.

Astfeliu o lungă durată de timp tinerimea română din Budapesta a trebuit volens-nolens sĕ se restringă la activitatea — aşa ḑicênd familiară — ce o puteá desvoltá întrĕ păreţii localului societăţei »Petru Maior«, activitate chiămată a promová progresul cultural-stientific al membrilor acestei societăţi în particular, fără ca naţiunei-mame sĕ i-se fi dat din când în când câte-o ocasiune solemnă, ca sĕ se convingă despre hărnicia şi diligenţa fiilor ei.

Pentru toate acestea nu recriminăm, nu facem imputări nimĕnuia, căci bine ştim, că nu lipsa de zel din partea tinerimei de pe acel timp, şi nici lipsa de bunăvoinţă şi iubire faţă de dînsa, ci împregiurările nefaste adus'au cu sine aceasta dormitare.

Simţim însĕ o deosebită mângâiere, când dată ne este ocasiunea sĕ scriem despre reînvieara vieţei social-culturale a acestei tinerimi.

Cătră finea anului trecut coloanele »Dreptăţei« aduceau dese rapoarte despre mişcarea salutară a tinerimei române din Budapesta, în cari rapoarte întrĕ alte bune si frumoase se ḑiceau şi următoarele:

„Ne-am pus de tot pe vindecarea relelor politice şi am negligeat total celelalte scăderi ale noastre pe alte terene, d. e. pe cel economic, cultural, etc.

A trebuit sĕ vină esperinţa propriă, ca sĕ ne convingă despre adevĕrul, că cu mult zel şi însufleţire se poate ajunge cu drept un succes relativ, pe un teren oare-care, dar' un succes complet nu se poate ajunge de cât nisuindu-ne într'acolo, ca s ĕ n e d e s v o l t ă m u n i f o r m î n t o a t e p r i v i n ţ e l e."

Ear' într'alt loc, unde înşi-ne apreciam rolul şi însĕmnătatea tinerimei noastre, scriám în acelaşi an următoarele:

„În lupta noastră pentru căştigarea şi asigurarea libertăţei naţionale este un factor de însemnătate primordială tinerimea noastră, dar' nu numai din consideraţiunea, că în acţiunea noastră politică naţională ne prestează deja astăḑi ajutoriu însemnat, ci mai ales din consideraţiune, că aḑi-mâne a c e a s t a t i n e r i m e v a f o r m á i n t e l i g e n ţ a p o p o r u l u i r o m â n, carea va fi chiămată sĕ ducă causa înainte.

Nu putem stá deci nepăsători faţă de desvoltarea şi educaţiunea tinerimei noastre, ci trebue sĕ o urmărim cu atenţiune în toţi paşii sĕi" ...

Credincioşi acestui principiu, am fost totdeauna cu binevoitoare atenţiune la mişcarea inaugurată de generaţiunea actuală a tinerimei române din Budapesta, ear' acum cu bucurie vedem, că ceea-ce în anul trecut erá numai o ideiă salutară, astăḑi este deja fapt realisat. Tinerimea actuală a spart ghiaţa; acum rĕmâne în sarcina publicului român, ca sĕ n'o lase singură, sĕ n'o desconsidere în dorul şi nisuinţa de a se avêntá tot la mai mult atât pe terenul literar-musical, avênt inaugurat prin şedinţa literară-musicală a ei de la 1 Decembre n., cât şi pe terenul social, economic etc., unde 'i stă deschis un vast teren de activitate, şi unde — spriginită fiind după cuviinţă — credem, că va şi raportá succese mulţumitoare.

Salutăm deci cu dragă inimă acest bun început al tinerimei române din Budapesta, poftindu-i succes strălucit şi esprimându-ne tot-odată şi speranţa, că laudabilul zel cu care a pus la cale aceasta serată, o va împintená sĕ continue aceste demne manifestaţiuni ale diliginţei şi hărniciei sale atât pe acest teren — care serveşte spre a ei cultivare, — cât şi pe altele, cari menite ar fi sĕ reverse raze de lumină şi în inimile şi minţile acelui popor, care cu drag şi cu mândrie priveşte la deamna sa tinerime studioasă.

Trăiască tinerimea română de la universitatea din Budapesta!

Trăiască tinerimea noastră!

Foişoara „Dreptăţii"

(Mângăieri. Înainte cu 25 ani. Fond pentru teatru român. § 1 şi 31. Adevĕratul scop al tinerimei. Douĕ capitale de-odată. Beletristica noastră. Femeea română.)

În greul pedecilor ce întimpină toate ale noastre întreprinderi culturale, te încăldesti ca de o dulce mângăiere, când cu ochii dai de câte un raport, cum fù bunăoara cel din Braşov, *despre adunarea generală a societăţei pentru fond de teatru român.*

Şi e bine sĕ descriem şi bucurîi, căci bocitul şi nĕcazurile prea ni-au copleşit vederile. Nu e rĕu când şi preste sĕrăciă treci cu pilda neoaşului român păţit.

Sănĕtos tact au dovedit cesti de acum, pomenind în aşa mod cinstelnic întreprinderea bărbaţilor, cari înainte cu 25 de ani erau cu mustaţa tineră şi încocorată; mulţi din ei adi fiind bunici sau toţi încărunţiţi, însĕ nu mai puţini aprigi străjari ai marei familie naţională, din al cărei sin au eşit.

Însufleţirea tineretului de atunci pentru măreţul concept: „a aduná bani, spre a înfiinţá teatru român", a fost pentru mulţi, atunci ca şi acum, un feliu de lucs, căci urgiaţi eram a sĕvêrşi alte cause mai tăietoare în interesele esistinţei noastre naţionale.

Sfinţilor tămâiă! Aḑi crucerii strînşi pentru acest soiu de „lucs" au covêrşit cu respect pe contrari. Cifrele documentează aievea un capital rodnic, prin care în vreme apropiată nădăjduim a instalá cea mai înnaltă şcoală poporală: amvonul care prin icoane vîi sĕ propovĕduiească istoria virtuţilor străbune; bucurîile şi grelele păţanii ale vigurosului nostru neam!

Opresc aici, la propunerile adunării generale, şi a nume la punctul 5 care ḑice: avênd în vedere, că societatea dispune de o avere considerabilă, după părerea comisiunei a sosit timpul a ne cugetá la punerea în esecutare a adevĕratului *ei scop:* a realisá *§ 1 şi 31* din statute; fie prin subvenţionarea unei societăţi dramatice ambulante, ori prin organisarea unor societăţi de diletanţi, sau în fine prin premierea unor piese acomodate a se presentá, etc. etc.

Adecă .... pare ... că la sfêrşit, carul progresului o sĕ deie în sac!

O sĕ avem societate teatrală, un sĕtos public ascultătoriu, dar' piesele originale: credincioasa oglindă a tesaurilor naţionali, de unde le vom luá?!

Eată treaba trebei! Punctul mai grav a rĕmas în coada acţiunei ... Şi cu toate acestea acesta a fost simburele, idealul sfîntei însufleţiri a tinerimei de odinioară!

În pragul pornirei după bani pentru teatru român ştiţi ce a dis tinerimea?

A dis tare şi respicat: *când vom numĕrá întâiul rod al sumei strînse, sĕ se deschidă concurs literar, premiindu-se cu el scrieri teatrale originale, scoase din traiul şi trecutul nostru. Piesele însele sĕ fie esclusiva proprietate a societăţei pentru fond de teatru român.*

Eată adevĕratul scop al entusiasmului lor: *adunarea duor capitale deodată!!!*

Jos căciula! căci mare a fost scopul, măreţ sfântul lor ideal!

Dar' ... dar', făptuitu-s'a vrerea acestor întemeiători?

Dacă da, la ce nu se aude de resultat? Lângă capitalul bănesc, unde e capitalul spiritual?

Însĕ dacă nu s'a respectat nobila tendinţă a tinerimei, spuneţi al cui e pĕcatul, şi pe cine sĕ cadă urgia indolenţei?

Bucuria sufletului se întunecă de temerea, că lângă capitalul bănesc, tupit stă şi o nereparabilă pagubă. Măreţul ideal al tinerimei nu s'a închiăgat întru toate în paragrafi obligători, ci simplu s'a concreḑut conştiinţei acelora, cari asupra-şi luaseră frânele conducerei.

Din sudoarea poporului nostru adunate sunt ḑeci de mîi. Dar' luminaţii nostri fruntaşi, literaţi şi apostoli de condeiu, ce au adunat în ani 25? Spună-ne prin graiu şi litere, strîns'au 15 ... 10 ... 5 piese originale, pentru începutul teatrului?

Bătaia lui Dumneḑeu pe noi, când faţa unei scene române s'ar necinsti prin chipuri străine, îmbulzindu-se earăşi sărbeḑitele duhuri ale traducerilor.

Dacă întru sporirea banilor, societatea conştiincoasă rîvniá şi întru a lucrá stratul cultural,

Din Bucovina.

(Sânţirea noului edificiu gimnasial din Suceava.)*

Marţi în 19 l. c., în dina onomastică a Majestăţii Sale împărătesei Elisaveta, s'a sânţit edificiul cel nou al gimnasiului gr. ort. din Suceava. Conform programului festiv serbarea s'a început cu un serviciu divin, celebrat în biserica sf. Dimitru de delegatul consistoriului archiepiscopesc din Cernăuţi, la care a participat corpul profesoral, toţi studenţii gimnasiali şi mulţi oaspeţi. La finea liturgiei şi doxologiei delegatul consistorial rostì o predică, după a cărei terminare toţi se duseră la gimnasiu spre a luá parte la solemnitatea sânţirei noului edificiu.

La 12 oare sosì presidentul ţěrii, contele *Goës*, aşteptat fiind în vestibulul gimnasiului de corpul profesoral, în frunte cu conducĕtoriul actual, dl I. Muntean, de corul gimnasistilor, onoraţiorii oraşului şi mulţi alţi oaspeţi. Dupăce dl I. Muntean, întrerupt de numĕroase „sĕ trăească“, bineventáse pe contele Goës, ia cuvêntul consilierul guvernial W. Pompe, în calitatea de president al comitetului de zidire, şi salută pe toţi cei presenţi, apoi adresează cătră contele Goës rugămintea de a începe actul punerii petrei finale la noul edificiu gimnasial. Rĕspundênd, contele Goës a rostit următoarea oraţiune:

„Primiţi, mult stimate d-le consilier, şi D-Voastre, stimaţi domni din comitetul de zidire, cea mai vie mulţămită pentru prietinoasele cuvinte de salutare. Îmi face deosebită bucurie de a putê participá astădi, în dina onomastică a Majestăţii Sale, mult iubitei noastre împĕrătese, la actul festiv al punerei petrii finale a acestui frumos edificiu, care este menit sĕ fie acestui oraş un decor şi un vrednic institut cultural pentru aceasta parte a ţĕrii. Primind fondul religionar gr. or. din Bucovina din mânile comitetului de zidire acest edificiu, spre a'l pune la dispoziţie administraţiunii de instrucţiune al statului, în numele acestui fond şi în numele administraţiunei mulţămesc onoratului comitet de zidire pentru circumspecţiunea cea mare şi grija, cari le-au avut de la început până la fine, ear' d-lor entreprenori pentru edificarea solidă şi de tot corĕspundĕtoare a clădirii. Sperez cu siguranţă, că direcţiunea şi întregul corp didactic al acestui institut va grijí cu iubire de el şi se vor silí, ca în acest sălaş dedicat instrucţiunei, tinerimea studioasă nu numai sĕ primească cultura necesară pentru cariera viitoare, ci sĕ fie crescută şi *în sens religios, moral şi patriotic.* Sper însĕ şi de la şcolarii acestui institut, că ei fără considerare de nume 'şi vor implini datorinţele în concordie frăţească, sirguincioşi şi cu conştiinţă.“

Apoi continuă *în limba română*: *„Voi şcolarilor de naţiune română trebue sĕ cultivaţi limba voastră maternă.“*

Frenetice strigări de „sĕ trăiască“ întimpinară aceste cuvinte; apoi continuă dl conte în limba germană: „Ai preţ de atâţi oameni câte limbi vorbeşti.“ Acest proverb se refere *şi la şcolarii germani, şi ei sĕ tindă, ca sĕ înveţe limba conşcolarilor, a concetăţenilor viitori, căci limba doară este dată oamenilor, ca sĕ se apropie unul de altul şi nu sĕ se separeze.*

Acum, când punem peatra finală a acestui edificiu, sĕ ne amintim mai întâiu cu veneraţiune şi mulţămire de augustul ctitor al fondului gr. ort., din ale cărui mijloace sporite prin subvenţiunile de stat şi ale oraşului a resărit acest locaş, de Majestatea Sa fericitul împĕrat *Iosif II*, care a creat fondul cugetând înţelept şi înalt „pentru binele religiunei şi al omenimei“, şi de gloriosul Sĕu succesor *Francisc Iosif I*, cu strigătul: Majestatea Sa Împĕratul şi Majestatea Sa Împĕrăteasa sĕ trăiască mulţi ani!“

Entusiaste urări de „sĕ trăească“ rĕspunseră provocării patriotice, pe când corul gimnasiştilor, condus escelent de dl prof. *Procopovici*, esecută imnul nostru poporal — spre mirarea noastră numai în limba germană, de şi institutu-i şi românesc. După terminarea imnului consilierul Pompe cetì uricul, ce s'a pus în zid. Dar' se uimiră toţi, *căci uricul este scris numai în limba germană.* După cetirea textului pergamentul a fost subscris de contele Goës, delegatul consistoriului, de toţi onoraţiorii presenţi, de soc. acad. „Junimea“ şi „Academia ortodoxă“, cari erau representate, şi de toţi ceilalţi oaspeţi.

De aici plecând toţi în sală, conducĕtoriul gimnasiului dl *prof. Muntean rostì mai întâiu un discurs de bineventare* (istoric) în limba germană. Profesorul V. *Bumbac* a rostit un cuvênt de gratitudine Monarchului şi fondului religionariu. Seara s'a dat frumoasă petrecere în „Clubul român“.

*) Estras din „Gaz. Bucovinei“.

Străinătate.

Ceartă între sêrbi şi croaţi. (B e l g r a d, 27 Novembre.) Din causa evenimentelor din Agram aici e mare înverşunare, ceea-ce s'a potenţat prin acusa lui *Obzor* (din Agram), că în Belgrad catolicii sunt espuşi la insulte. *Srpska Zastava* declară, că în solidaritatea slavă sêrbii şi croaţii nu încap lângă olaltă, că croaţii sunt oameni selbateci, cari au sĕ fie consideraţi ca străini, cu cari sêrbii nu pot avè nimic comun.

Alegeri dietale după calapod maghiar. (S o f i a, 27 Novembre.) Şedinţa de eri a sobraniei s'a terminat numai adi dimineaţa la 4 oare. Afacerea alegerei de la *Bêla-Slatina* s'a desbătut până la miedul nopţei. Între numĕroşii oratori cari au atacat legalitatea ei au fost şi Danev, vice-presidentul sobraniei, zancovist, cum şi Caravelov. Între argumentele oposiţiunei s'a accentuat şi faptul, că autorităţile au comis silnicii şi au terorisat alegĕtorii prin miliţie. Alegerea s'a verificat totuşi; deasemenea şi cea din Lom, la cari tot-asemenea terorisări s'au comis. — Prin aceasta sunt verificate toate alegerile supletorie din 1895.

Mesagiul de tron al Sêrbiei. (B e l g r a d 27 Novembre.) Adi s'a făcut deschiderea solemnă a scupcinei. Mesagiul de tron accentuează ţinuta loială a Sêrbiei faţă cu turburările din Turcia, care ţinută corĕspunde dorinţei marilor puteri de a se susţinê pacea în Orient. Indigitează apoi la îndeplinirea convertărei datoriilor de stat şi accentuează bunăvoinţa Rusiei dovedită în afacerea împrumutului rusesc, pentru ce mesagiul esprimă Rusiei mulţumită.

Turburările din Turcia. (C o n s t a n t i n o p o l, 27 Novembre.) Încercarea Porţei de a îndupleca marile puteri sĕ receadă de la intenţiunea de a dispune sĕ vină în Bosfor încă şi alte năi pe lângă cele ce staţionează deja acolo, n'a dus la resultat. — Ambasadorii — afirmative — persistă pentru edarea fermanului care sĕ conceadă duplicarea năilor. Se speră, că Poarta va satisface acestei pretensiuni colective.

Diarele turceşti îşi esprima viua mulţumire asupra faptului, ca Bánffy, ministrul-president al „naţiunei sorore“ în rĕspunsul dat lui Helfi a accentuat susţinerea statului quo drept scop al pactului european.

Eri s'a publicat în mod oficios denumirea comisiunei de control provĕdută în statutul de reforme. Între cei şease membri ai comisiunei sunt şi doi creştini. Pe basa decisului consiliului de ministri s'au denumit şi cei trei inspectori pentru provinciile europene, a nume Haki efendi, amploiat de administraţiune, Halid beiu, amploiat de justiţie, şi Enver efendi, amploiat de finanţe.

(L o n d r a, 27 Novembre.) Agenţa Reuter raportează din Berlin, că puterile până acum încă n'au propus *convocarea* unei *conferinţe europene.* În cercuri competente se crede, că nu subversează motiv pentru ţinerea unei asemenea conferinţe.

Din camera franceză. (P a r i s, 27 Novembre.) În firul desbaterei continuative a budgetului în şedinţa de eri erá la ordinea dilei portfelul instrucţiunei publice, la care clericalii au pledat pentru libertatea catolicismului în tocmai ca în Belgia. *Hulst* pofteşte universitate catolică liberă; e combătut de ministrul *Combes* dicênd, că în contra ideilor dominante acum în Belgia *protestează întreaga Franciă liberală.* Universităţile nu pot fi descorporate de stat, căci *şi-ar perde caracterul naţional şi ar înceta de a cultivá ideile republicane.*

Dieta de la Budapesta.

Camera deputaţilor.

— Ş e d i n ţ a d e l a 26 N o v e m b r e n. —

În şedinţa de la 26 Novembre s'au încheiat discusiunile budgetare generale. Din partea oposanţilor *Bartók* Lajos a fost ultimul orator.

Imediat după acestea au urmat discursurile de încheiare, al căror şir l'a început deputatul *Hegedüs* Sándor, ca referentul comisiunei financiare. Vorbirea acestuia a fost mai mult o polemiă cu *Apponyi* şi *Horánszky.*

Deputatul *Polónyi* Géza cere cuvêntul în cestiune personală. După ce-şi rectifică espresiunile interpretate fals, şedinţa se suspinde pe 5 minute.

După pausă primul a vorbit *Horánszky*, care prin o lungă cuvêntare s'a încercat de a arĕtá falsitatea budgetului. În vorbirea lui a spus şi câte ceva interesant, aşa despre Ungaria a dis, că e o ţeară asuprită, unde voinţa şi aspiraţiunile adevĕrate nu se pot afirmá.

Înainte de încheierea şedinţei *Polónyi* a făcut în batjocură propunerea, ca şedinţa primă sĕ se ţină abia după trei dile, fiind-că partidul guvernamental e foarte obosit de lucrul mult ce l'a prestat sub decursul desbaterilor. Propunerea însĕ n'a ajuns la vot, de-oarece *Polónyi* şi-a retras'o — spre marea bucurie a guvernamentalilor, cari — la finea şedinţei erau cam puţini.

— Ş e d i n ţ a d e l a 27 N o v e m b r e n. —

Presidentul *Szilágyi* Dezső presentă transcriptul ministrului de interne, prin care baronul *Nopcsa* Elek e din nou numit pe un an de intendant al operei şi al teatrului naţional din Budapesta.

Urmează budgetul. Primul orator a fost *Várady* Károly, care a rugat camera sĕ primiască budgetul, însĕ cu delăturarea tuturor projectelor de resoluţiune. Au mai vorbit apoi deputaţii: *Sima, Ugron, Pongrácz.*

După acestea majoritatea *votează budgetul în general.*

Urmează rĕspunsurile date de guvern. *Wlassics* rĕspunde lui *Madarász, Bánffy* lui *Tibád* Antal, acesta earăşi lui *Bánffy; Dániel* rĕspunde lui *Szalay* Imre, *Darányi* lui *Vajay.* Rĕspundênd *Darányi* lui *Molnár* Józsiás despre originea boalei de porci de la Steinbruch (Kőbánya), dice că epidemia e originată din America, de unde a fost transportată prin Anglia la noi.

Corespondenţă.

Făgăraş, 20 Novembre n.

Onorate Domnule redactor!

Mai mulţi domni inteligenţi români locuitori în urbea Făgăraş, cari sunt tot-odată şi membri ai clubului electoral, sub conducerea reverenţiei-sale domnului vicariu Basiliu Raţiu mai 'nainte cu vr'o câteva sĕptĕmâni s'au consultat între sine asupra acelor persoane, cari ar fi demne a sĕ se aleagă ca membri în consiliul municipal în locul acelora cărora le-a espirat mandatul, şi după ce a staverit lista alegĕndilor, pe acestia i-a recomandat persoanelor cu influinţă din diferitele cercuri electorale spre a fi aleşi. A fost destul atâta, ca sĕ se sgudue din ţiţini tot statul maghiar!

---

resfirând cu zel sĕmĕnţa dulcei şi frumoasei noastre literaturi, câştigul erá urieş, înţeles fiind de mic şi mare; ear' limbi rele nu-şi făceau haz dicênd: „societatea se trezeşte numai când trag clopotele adunărei generale“.

Unde am fi adi după puţinică muncă? Ce seceriş bogat? Ce progres notificăm acum? Şi cu ce firească falnicia aşedam „societatea pentru fond de teatru român“ lângă radioasa noastră „*Astra*“!

Dar' despre ce s'a greşit, deie fieşte-care seama judecătoriului suprem . . . .

*

La noi literatura dramatică acum are sĕ străbată pături lutoase, spre a ingerminá, a creşte şi a dá în odrasle. Al ei material premergĕtoriu ar fi o beletristică însufleţită şi estinsă preste trecutul şi presentul nostru.

Oare avem noi o asemenea beletristică?

Deu, nu avem!

Adevĕr ruşinos — poate însĕ pe viitoriu sĕ ne îndrepte.

Unicul diariu „Familia“, cu esistinţă de 30 de ani, e tot ca la început: nu s'a regenerat, nici că a avut darul a creşte o generaţiune de novelişti. Ici-colea ni-a mai îmbucurat ivealá unui talent, dar' la amorţala literară, s'a retras, ori n'a ajuns la oare-care pârgă mai înaltă.

Astfel stăm în cele literare. Şi nu stăm tocmai bine — vor dice cei nepreocupaţi!!

De la *noul comitet* al societăţii pentru teatru, cu sediul în Braşov, aşteptăm o nouă eră culturală.

Reverse conştiincioasa lor hărnicia rodnica sĕmĕnţă în pămĕntul nostru literar — înţelenit de egoism şi de ignoranţă.

Dumnedĕu le ajute!

*

Pe când cu nişte prietini oftam astea din baera inimei, stăpâna casei ne apostrofă ridênd: aşteptaţi mură 'n gură Domnilor? Ddĕu ajută pe acei ce înşi-şi mişcă mânile . . .

— Înţelegem! însĕ cum sĕ mişcăm?

— Băgat'aţi de seamă, că cu diariul scris numai pentru bărbaţi, temeia aprinde focul în vatră? Faceţi ca naţiunile mari, cari ştiu că jumĕtate din ele sunt femei. Ori-ce foaiă, cu partea de-asupra, cu politică şi parlament, fie a bărbaţilor. *Foişoara* sub linia, cu schiţe, novele, literatură teatrală, fie a femeii, care apoi le va distribuí în folosul întregei familii.

Măcăind din cap întrebarăm: cum sĕ începem?

Scoateţi din foişoara „Dreptăţii“ traducerea mĕrunţişurilor străine, înlocuindu-le cu cestiuni literare; deschideţi concurse pentru studii educative, instructive şi sociale, pentru novele ori schiţe originale, şi vĕ veţi convinge despre caldul interes al femeii române şi despre avêntul ce va luá întreaga noastră literatură. (După putinţă şi până acuma am făcut'o. Red.)

Asta lăsăm în buna chibzuială a Dlui redactor. Diserăm noi, ear' tu onor. public cetitoriu ce dici?

El. P.

Fişpanul *Bausznern* înspăimêntat mai mult de frică faţă de stăpânitorii sêi, de cât de efectul conţelegerei românești, ca la aparinţă sĕ se arete ca mântuitoriul maghiariei periclitate, în fond însĕ ca sĕ-şi întărească şi aşa debilul scaun fòispănesc, a pus în mişcare tot aparatul slugalnic ce-i stă la dispoziţie, în cât faimosul fisolgăbirĕu *Herszényi* Imre a şi citat pe domnii: Basiliu Raţiu vicariu, Iuliu Dan protopop, Ioan Dejenariu contabil, Dr. Nicolae Motoc şi Dr. Andreiu Micu ambii advocaţi, la pertractarea determinată chiar în diua naşterei Majestăţei Sale a împĕrătesei şi reginei Elisabeta, adecă pe diua de 19 Novembre nou, în care di reverendissimul domn vicariu în calitatea sa de preot era învitat a participă la serviciul divin celebrând în biserica romano-cat. din loc, la care erá dator sĕ asiste chiar şi faimosul fisolgăbirĕu Herszényi Imre dimpreună cu tot corpul oficialilor din centru. Însĕ ce are a face serviciul divin când maghiaria este periclitată? Fiszolgăbirĕul cu satrapul sĕu a preferit salvarea patriei debutului loialităţii faţă de Majestatea Sa împĕrăteasa-regină, şi de la 8 oare dimineaţa până la amiadi a ţinut investigaţiune cu susnumiţii „agitatori valachi".

Nu-i destul, că fără de nici o causă au fost citaţi sus numiţii domni înaintea forului, ci înainte de ţinerea incuisiţiunei szolgabirĕeşti — spre a fi scandalul complet — societatea maghiară din Făgăraş, aşa se vede că a ţinut de necesar sĕ contribue cel puţin cu terorisare, căci în presara investigaţiunei, adecă în noaptea de 18 spre 19 Novembre a. c. după miedul nopeţi o bandă de „jó hazafiak" a năvălit în puterea nopţei la locuinţa venerabilului domn vicariu Basiliu Raţiu, pe când dormiá liniştit cam pe la oarele 2 după miedul nopţii, şi bătêndu-i ferestrile strigau în limba statului: „Istenedet, szentedet", apoi stricat româneşte: „dai ban hoţ oláh". Banditii acestia au încetat cu scandalul numai după-ce domnul vicariu sculându-se desbrăcat şi eşind în curte a strigat după ajutoriu, din acest cas se poate vedè, domnule redactor, cât de fericiţi suntem noi romănii în liberala şi constituţionala Ungariă, când şi în comitatul Făgăruşului locuit de 95% români, o mână de lifte ne batjocoresc la noi a casă!!

De nedreptăţile şi batjocurile ce ne vin de la duşmanii neamului nostru, un om care e conştiu de împrejurările în cari trăim astădi — fiind dedat cu ele — nu se mai miră, şi pare că nu 'l doare aşa de tare, ca şi când îl batjocoreşte neamul sĕu. Fiind, din întêmplare, în Făgăraş într'o cefenea şi venindu-mi în mână diariul nostru „Tribuna" din 5/17 Novembre a. c. Nr. 248 şi cetind corespondenţa apărută în acest diariu sub titlul „Lupta în comitate. Alegerile din Făgăras", mi-s'a dat sĕ cetesc şi următoarele: „Reverendissimul Domn Vicariu al DVoastre nu mai face politică de loc", „că domnii din Făgăraş chiămaţi şi datori a conduce, nu fac absolut nimic; nu se interesează de afacerile româneşti şi nici o mişcare nu porneşte din centru" etc. Repet: cetind aceastà corespondinţă m'am scârbit, pentru-că în cât atinge persoana reverendissimului domn vicariu Raţiu, epitetele sus citate sunt nedrepte şi nebasate, şi aceasta afirmaţiune a mea, afară de toată îndoiealà o constată cele împărtăşite mai sus, din cari se vede, că duşmanii neamului nostru, pentru că lucră d. vicariu în sens românesc, îl târîe înaintea barei judecătoreşti şi voiesc a'l intimidă cu asalturi de banditi asupra locuinţei în timpul nopţei; ear' scriitoriul corespondinţei sus citate ca român îl timbrează în mod nedemn, de şi fără reservă, îndrăsnesc a dice şi afirm, că şi corespondentul ştie foarte bine ca şi mine, că Dnul vicariu Basiliu Raţ este un bărbat cu caracter nobil, cu trup şi suflet român bun, şi nici pe departe nu cunoaşte egoismul, ci din contră: cu dragoste, cu zel şi bunăvoinţă a fost totdeauna şi este şi de presinte gata a lucră şi a face toţi paşii cuviincioşi spre binele neamului sĕu românesc, şi că dacă Reverenţa Sa, care, nici o afacere românească nu este ca sĕ nu ia parte la ea, dacă nu este ca de ordine iniţiatoriul ei — nu poate într'una sau în alta reuşi, nu este Domnia Sa causa, ci unii dintre aceia ce 'l încunjură cu nesinceritate şi cari voesc la aparinţă a fi români mari, dar' de facto fac pe spionul, ba chiar prin faptele lor perverse pun beţe în roată, ca sĕ nu fie ales nici în comisiunea administrativă, în care loc presenţa Dlui vicariu ar fi de mare folos tuturor românilor din acest comitat.

Pe faţă în mod linguşitoriu se arată prietini dlui vicariu, ear' pe sub mână lucră sĕ'l depărteze din calea lor ce conduce la interese mărşave. Şi ce vedi? În diaristică*) îl înfăţoşează publicului, că nu mai face nici o politică românéscă etc. după cum s'a întêmplat şi în corespondenţa din cestiune, prin care corespondentul vrea se terfeliască pe toţi, de şi dînsul în toată vieaţa sa dacă nu rĕu, apoi bine nici odată n'a făcut neamului românesc, ci posede numai pofta de a se face om mare prin discreditarea altora, şi care de aceea îi têrfeleşte, pentru-că nu fac tot posibilul spre a'l ridică pe dînsul la o posiţiune şi mai înaltă, de unde sĕ poată mai mult strică neamului sĕu de cât a stricat până acuma.

Fiind-că am afirmat mai sus, că dacă dl vicariu în special n'a reuşit cu vre-o causă românească, nu dînsul a fost vina, ci de sigur că cei ce cu nesinceritate îl încungiură. Spre ilustrare serviască următoriul cas:

Un funcţionariu comitatens, care de când funcţionează umblă tot cu 2 bani în 3 pungi, se presentă în casa dlui vicariu şi-'l întimpină cu următoarele cuvinte: „E rĕu că dl protopop Dan nu e în comisiunea administrativă, oare n'ar fi bine sĕ te alegem pe DTa în acea comisiune?" La acestea dl vicariu a rĕspuns în modul următoriu:

„Eu chiar aşi dori a fi membru în consiliul administrativ, deoare-ce aşi avè de a apĕră multe afaceri bisericeşti şi şcolare şi alte cause româneşti, şi aşi primí cu mult mai bucuros alegerea în această comisiune, de cât în multe alte comisiuni de mai puţină însĕmnătate, în cari sunt ales."

Respectivul farisĕu întorcêndu-se, se vede că va fi informat pe fişpanul despre contrariul afirmaţiunei dlui vicariu, deoare-ce fişpanul cu ocasiunea publicărei resultatului alegerei membrilor consiliului administrativ prin consiliul municipal, de pe scaunul presidial a enunciat, că-i pare rĕu, că între cei aleşi nu este şi dl vicariu, care ar fi putut fi ales dacă nu i-s'ar fi referat, că R. Sa *nu primeşte* a fi ales membru în consiliul administrativ.

Aceasta politică de duplicitate în adevĕr turcească caracterisează în deajuns, ca onoratul public cetitoriu sĕ poată conclude, că cu cine are dl vicariu de lucru.

Vedi, dle redactor, că dl vicariu, care totdeauna a lucrat şi lucră şi de presinte româneşte, şi pe care adese-ori l'am audit esprimându-se: eu nici odată nu mĕ voiu abate de la principiile mele româneşti şi voiu lucră totdeauna româneşte întêmple-se ori şi ce cu mine, baremi şi închidă-mĕ, — repet, vedi dle redactor, că resplata îi este ocara din partea alor sĕi şi persecutarea din partea străinilor! Multe corespondenţe s'au scris din Făgăraş, însĕ puţin adevĕr s'a cuprins în ele.

Şi de şi s'a sbiciuit vr'o vină, s'a facut aceasta tot pe spatele celui nevinovat. În fine accentuez, că multe fapte perverse, despre cari avem dovedi, nu s'au făcut cunoscute publicului din deosebite consideraţiuni, însĕ pe viitoriu nu vom lăsă nepublicat nici un pas şi nici o faptă românească sau neromânească.

J.

*) Poate, că vrei sĕ dici: într'o foaiă. — Red.

Moroda (com. Arad), 15 Novembre.

Onorată Redacţiune!

Vĕ rog, binevoiţi a dă loc în foaia DVoastre următoarei întimpinări şi însist foarte, rugându-vĕ s'o publicaţi. —

La 16 Octobre s'a ţinut investigaţiunea cerută de congregaţiunea comitatensă din Arad, asupra mea, şi prin organele noastre bisericeşti, la care ca acusator a figurat vestitul notariu S. Lele. — Începêndu-se investigaţiunea, sub decursul căreia, aducênd notariul Lele mai mulţi martori, voiá forţat sĕ presioneze asupra lor, uitându-se ca un leu înfuriat în ochii lor şi cari de şi ameninţaţi cu feliu de feliu de pedepse, nu au putut face voia lui.

Numai părintele Moise Ghergariu, durere, care, de şi în faţa milleniului, nu cugetă că poate espune şcoala periclului, — şi care recunoscù-se că nu m'a audit cântând hora: *„M'am suit la munte 'n zori"*, — totuşi a dis că mi-a cunoscut glasul, fiind el în chilia din fund a locuinţei mele, de unde imposibil a înţelege ceva. —

Mai condamnabilă a fost ţinuta ţĕranului Mitru Nica, care de şi până aci l'am cunoscut toţi de un român verde, bun şi la toate soţ credincios; — totuşi mi-a dat trista ocasiune sĕ esperiez, că tocmai D-lui, care 'şi ţine fală de ţinuta lui românească, şi cu toate că la comiterea — după cum se dice — punctelor din acusă, dice că: n'a fost de faţă, merge cu linguşire şi şopteşte notariului infam toate, câte numai cugetă că poate fi, bună-oară cu cântarea „Ligei" la Paşti, când nici n'a fost de faţă la biserică; aşa în şcoală de şi nu m'a audit cântând nici-când, şi aşa şi cu adresa cătră Martiri la 7 Maiu a. c.

Toate nu ştiu cu ce scop, după cum îmi dice părintele Ghergariu, le şopteste notariului fără sĕ ştie nimic positiv.

Chiar între noi sunt păcătoşii, şi, durere, chiar între fiii naţiunei!

Fie-mi ertat în urmarea acestora a întrebă pe ţĕranul, cunoscut prietin, fiind unul din cei mai deştepţi şi om cu carte: *Ce Te-a îndemnat sĕ şopteşti notariului, când ştii că ce renegat încarnat e, că eu am cântat la Paşti cu tinerii hora: „Ligei", — când nu e drept, de oare-ce atunci eram morbos, dar' nici DTa nu ai fost de faţă?*

Ce Te-a îndemnat sĕ spui atâta neadevĕr notariului, că am cântat în şcoală cu pruncii „hora" numită când n'ai fost de faţă, dar' nici nu o am cântat?

Ce Te-a îndemnat sĕ şopteşti notariului, că la 7 Maiu a. c. am fi trimis martirilor din Vaţ şi Seghedin adresă, ca d. e. „suntem sĕtoşi de sânge barbar", etc. când singur ştii, că nu aşa am trimis?

Dar' acum la 7 Novembre cu ocasiunea alegerii membrilor municipali, de ce ai votat cu străinii? DTa, care Te girezi de român înflăcărat?

Rĕspunde-Te în faţa naţiunei, sĕ Te vedem în casul de faţă, fiind că Te ţin a fi fiu adevĕrat al ei!

Până atunci altcum stăm cu naţionalismul DTale, şi ne-ai face a-ţi dice: om slab!

Aştept pe calea publică a Te legitimă.

Petru Costin, învĕţătoriu.

Cronică.

Timişoara, 28 Novembre n.

Necrolog. Dr. Teodor Mihali, advocat în Dej şi soţia sa Viorica Mihali născ. Vajda, cu inima frântă de neconsolabilă durere aduc la cunoştinţa numĕroşilor consângeni, amici şi cunoscuţi, că scumpa şi unica lor fiică, Viorica Veturia Mihali, după scurte suferinţe, în etate de 3 ani, la 25 Novembre n. seara la 10 şi-a dat blândul suflet în mânile Creatorului. Neîndurata moarte a răpit nepreţuitul nostru odor, mângâierea şi speranţa noastră, rĕmânêndu-ne numai suvenirea dilelor fericite, când o aveam, şi durerea teribilă a perderei nemĕsurate. Remăşiţele pământeşti ale scumpei defuncte se vor aşedá spre vecinică odihnă Mercuri, la 27 Novembre, în cimiteriul comun din Dej după ceremonialul funebral al ritului gr. cat., ce se va sĕvĕrşi la casa părintească la 3 oare d. am. — Fie-i ţerina uşoară şi memoria binecuvêntată. — Dej, la 26 Novembre n. 1895.

Isprăvurile lui Milan. Din Belgrad se scrie, că regina-mamă *Natalia* împreună cu sora sa princesa *Ghica* va călĕtorí cât mai curênd în Crimeea sĕ cerceteze pe mătuşa lor princesa *Moruzzi*, carea petrece la întinsele sale moşii numite Dunişeni. Se svoneşte, că cu aceasta ocasiune Natalia 'şi va vinde moşia din Crimeea în valoare de un milion de ruble, ear' preţul ei îl va depune la o bancă din Paris pe seama regelui Alexandru, cu restricţiunea, ca numai după însurătoare sĕ i-se estradee. După cum se vorbeşte prin cercurile de curte intime, Natalia a dat lui Alexandru cu ocasiunea petrecerei lui în Paris *100.000 de franci*, fiind că se plânsese mamei sale, că toţi banii sĕi privaţi (cam 150.000 de franci) pe cari îi economisáse regenţa pe timpul minorenităţei lui, i-a luat la sine tata-rege Milan când a plecat la Paris, cu care ocasiune — după cum se vorbeşte — Milan şi-a şi insultat fiiul. Faptul acesta al lui Milan adusese pe Alexandru în critica posiţiune, că *s'a vĕdut constrîns a sistá obicinuitele prânduri de curte* (spre cel mai mare regret al ministrilor şi bărbaţilor de stat ai Sêrbiei).

Din Crimeea Natalia şi sora sa vor merge la Belgrad, ca sĕ supraveghieze arangiarea de nou a celor două conace. Mobilele, din considerare la plănuita căsătorie a lui Alexandru, le-a comandat din Paris Natalia pe spesele proprii. Tot ea a rĕscumpĕrat tacâmurile de aur şi argint rĕmase de la principii *Miloş* şi *Mihail*, pe cari Milan le zălogise în Paris. Mai multe objecte preţioase, cari erau păstrate drept suveniruri familiare, din causă că Milan uitase sĕ le rĕscumpere, — s'au perdut.

Principi regali ca gimnasisti ordinari. Împĕratul german a decis sĕ-şi dee pe cei mai mărişori doi băieţi — pe clironomul Fridrich Vilhelm de 13 ani şi pe al doilea născut — la gimnasiul din Pöln, unde vor avè sĕ cerceteze prelegerile alăturea cu ceilalţi elevi ordinari. Educătoriul tinerilor prinţi încă 'şi va transpune cartierul în Pöln, ca sĕ supraveghieze instrucţiunea împĕrăteştilor sĕi elevi. Pöln e un orăşel provincial de al treilea rang, dar' are o climă foarte sănĕtoasă, şi acesta este motivul pentru care împĕratul a decis sĕ-i deie la şcoală publică în acest orăşel. Prinţii şi educătoriul lor vor locuí în vechiul castel regal de acolo.

Posta Redacţiunei.

Dlui El. Popescu propriet. Fabric. Cu acest nume eşti neesistent, ergo anonim. A trebuit sĕ dăm de om care te cunoaşte după stil şi scrisoare, fiind-că de la anonimi nu publicăm nimica. Eată causa întârdierii cu publicarea. În viitoriu ştim cine eşti, lucrările Dtale le vom publică cu drag şi-ţi vom fi recunoscĕtori. Mulţămim pentru valorosul sprigin.

Învitare de abonament

la

DREPTATEA

Cu ḍiua de 30 Septembre a. c. stilul nostru, espiră abonamentele pe al III cuartal şi cele făcute pe luna Septembre.

Rugăm şi invităm pe dnii abonaţi sĕ grăbiască cu renoirea abonamentelor, ca astfeliu sĕ remânem în curent cu espediţia foii.

Abonamentele se fac mai uşor prin mandate postale.

PREȚUL:

pe ¼ de an fl. 2.50

pe 1 lună 85 cr.

Rugăm a se scrie curat şi legibil numele abonentului, locuinţa şi posta ultimă, eventual sĕ se lipească pe mandatul postal adresa tipărită sub carea li-se trimite „Dreptatea.“

Cu stimă

Administraţia foii „Dreptatea.“

Bursa de Budapesta din 26 Novembre 1895.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 . (sc. do d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	123.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	129.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. . (sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate . . . „	4½%	102.50
Bonuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . „	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	143.75
„ hipot. croate, 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hărtiă, Mai-Oct. . . .	$4\frac{3}{10}$	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug. .	$4\frac{2}{10}\%$	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul. . . .	$4\frac{2}{10}\%$	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . . .	$4\frac{2}{10}\%$	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „		198.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4½%	100.15

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acţii Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	435.75
„ „ „ pe acţii Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu . .	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K. . . .	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio“ 200	—.—

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.93
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.92
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Iuliu . . .	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ 5%	100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	101.—
„ „ „ „ „ 5%	101.—
„ „ „ „ „ 5½%	100.50
„ de credit ardeleană 5%	101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani	99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani	98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%	102.25
„ „ „ „ „ 5½%	—.—
„ „ „ „ „ 6%	—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI. . .	100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani	—.—
„ „ „ „ III emis 5%	102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½%	100.50
„ I. de credit din Timişoara 5% . . .	102.—
„ I. „ „ „ „ 4½% . . .	99.50
Împrumut. băncii ung. hipotec. 4%	128.50
Obl. c. fr. bulg. 6%	122.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr. 3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.) . 3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeş-Bega 5%	140.—

Sorţuri private.

Împrumutul oraş. Viena din 1874, 100	174.50
Sorţuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv“ 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roşie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligaţiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roşie italian. 25 lire . . .	12.75
„ „ „ „ (st. austr.) . .	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roşie austr. 10	19.—
Sorţi Pálffy 40	59.20

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 26 Novembre 1895.

După notările societăţii „Lloyd“ din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 78 chil.	per 100 chil.	5.85—5.90
Grâu, greutatea cualit. 79 chil.	per 100 chil.	5.90—5.95
Sĕcară, greutatea cualit.	per 100 chil.	4.60—4.70
Orz, greutatea cualit.	per 100 chil.	6.00—6.10
Ovĕs, vcnturat	per 100 chil.	6.40—6.50
Cucuruz, nou	per 100 chil.	5.70—5.75

Têrgul de producte pe termin.

Grâu Sept.-Oct. . . .	în bani per 100 kgr.	6.69 şi	6.71
Grâu la Mart.-Apr. .	„ „ „ „ „	7.05 şi	7.06
Grâu Maiu-Iuniu . .	„ „ „ „ „	—.— şi	—.—
Sĕcară la Sept.-Oct. .	„ „ „ „ „	5.06 şi	5.07
Porumb Maiu-Iuniu .	„ „ „ „ „	6.13 şi	5.15
Porumb Iul.-Aug. . .	„ „ „ „ „	5.07 şi	5.09
Porumb Aug.-Sept. .	„ „ „ „ „	5.08 şi	5.10
Ovĕs la Sept.-Oct. . .	„ „ „ „ „	5.87 şi	5.89
Ovĕs la Mart.-April .	„ „ „ „ „	—.— şi	—.—
Rapiţă Aug.-Sept. . .	„ „ „ „ „	9.45 şi	9.50

Têrgul de producte din Budapesta.

(Preţurile de la 26 Novembre 1895.)

Specia		Cualitatea	Preţul per 100 kgr. de la	Preţul per 100 kgr. până	Cualitatea	Preţul per 100 kgr. de la	Preţul per 100 kgr. până
Grâu Bănaţan vechiu		74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănaţan	„	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănaţan	„	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănaţan	„	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa	„	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa	„	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa	„	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan	„ reserv	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan	„ „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan	„ „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan	„ „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba	„	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba	„	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba	„	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica	„	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica	„	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica	„	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr.		70—72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou		60—62	—.—	—.—	de nutreţiu		
Orz nou		62—64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou		64—66	—.—	—.—	de bere		
Ovĕs vechiu		39—41	6.85	7.20	—	—	—
Ovĕs nou		39—41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu		75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou		73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu		—	—.—	—.—	Bănăţan		
Porumb nou		—	—.—	—.—	—	—	—
Rapiţă nouă		—	—.—	—.—	Bănăţan		
Hirişcă vechiă		—	—.—	—.—	—	—	—

Têrgul de producte diverse.

(Preţul per 100 kilograme.)

Specia	Cursul Bani	Cursul Marfa
Semênţă de trifoiu luţernă ung. nouă . .	52.—	56.—
Semênţă de trifoiu roşiă nouă	62.—	67.—
Oleiu de morcovi duplu rafinat	28.—	29.—
Turte de oleiu Rapiţă	5.—	5.25
Unsoare de porc, pestană	48.—	48.50
Unsoare de porc din provinciă	—.—	—.—
Clisă nouă, uscată la aer, I-a	—.—	—.—
Clisă de masă, 4 rude	43.50	44.—
Clisă de masă, 3 rude	46.50	47.—
Clisă afumată	48.50	49.—
Sĕu sêmburos	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, cual. uscit. .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 100 drb . . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 85 drb . . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, drb . . .	—.—	—.—
cu termin per 50 0kgr. în saci, 100 drb .	10.75	11.25
cu termin per 500 kgr. în saci. .	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb .	16.25	16.70
cu termin per 500 kgr. în saci, .	9.75	10.—
cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb .	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb .	16.25	16.50
Lecuar de prune slavon	11.50	12.50
Lecuar de prune sêrbesc	10.50	11.—
cu termin slavon	13.75	14.—
cu termin sêrbesc	12.75	13.—
Miere brută	—.—	—.—
Miere galbină, destilată	32.—	33.—
Ceară din Rosenau	152.—	155.—
Ceară slavonă	—.—	—.—

Bursa din Bucuresci 12 Nov. 1895.

Efecte	Dobênda	Scadenţa cupoanelor	Oferite cu bani gata
Împrumuturi de stat Române			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct.	101½
„ amortisabilă	5%	Apr.—Oct.	98
„ „ din 1892	5%	Ian. Iuliu	97¼
„ „ „ 1893	5%	Ian. Iuliu	97
„ „ 32½ mil.	4%	Ian. Iuliu	83¼
„ „ 50 mil. .	4%	Ian. Iuliu	84¾
„ „ 274 mil.	4%	Ian. Iuliu	85
„ „ 45 mil.	4%	Ian. Iuliu	85
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung . . .	5%	Ian. Iuliu	—
Obl. de Stat (conv. rur.) . .	6%	Maiu Noemb.	101
„ casei pens. a 300 lei .	10	Maiu Noemb.	278
Împrumuturi de oraşe			
Obl. ale com. Bucureşci 1893	5%	Ian. Iuliu	90
„ „ „ „ 1884	5%	Maiu Noemb.	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	Maiu Noemb.	88
Împrumuturi de societăţi			
Scris. func. rur.	5%	Ian. Iuliu	90½
„ „ urb. Bucureşci .	7%	Ian. Iuliu	—
„ „ „ „ . .	6%	Ian. Iuliu	101
„ „ „ „ . .	5%	Ian. Iuliu	85¼
„ „ „ Iaşi	5%	Ian. Iuliu	77¼
Obl. soc. de basalt	6%	Ian. Iuliu	—

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timişoara.